

MS-101

March-2019

B.Ed., Sem.-IV

B-111 : Accountancy
(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો :

14

- (1) નામાનાં મૂળતત્ત્વોનો વાણિજ્ય અને ગણિત વિષય સાથેનો અનુબંધ સમજાવો. તેમજ નામાનો દૈનિક જીવન સાથેનો અનુબંધ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
- (2) નામાનાં મૂળતત્ત્વોના શિક્ષણના વિષયને રસપ્રદ બનાવવા માટે એક શિક્ષક તરફિ તમે કયા-કયા સાધનોનો ઉપયોગ કરશો ? ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

અથવા

- (1) અનુબંધની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી અનુબંધનું મહત્વ જણાવો. સારા અનુબંધના લક્ષણો જણાવો.
- (2) શૈક્ષણિક સાધનોનું મહત્વ સમજાવો. નામાનાં વિષયમાં ઈન્ટરનેટનો અસરકારક ઉપયોગ કેવી રીતે કરી શકાય તે ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો :

4

- (1) અનુબંધ એટલે શું?
- (2) નામાના વિષયમાં ઉપયોગી કોઈ ચાર શૈક્ષણિક સાધનો જણાવો.
- (3) કમ્પ્યુટરનો શૈક્ષણિક ઉપયોગ જણાવો.
- (4) પ્રોજેક્ટરની શૈક્ષણિક ઉપયોગિતા જણાવો.
- (5) નામાનો અર્થશાસ્ત્ર વિષય સાથેનો અનુબંધનું ઉદાહરણ આપો.
- (6) ધોરણ-11 અને 12માં નામાનાં મૂળતત્ત્વોના વિષયમાં તૈયાર કરી શકાય તેવા ચાર્ટ્સનું ઉદાહરણ આપો.

2. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો :

14

- (1) ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં નામાના મૂળતત્ત્વોના શિક્ષક પાસે રાખવામાં આવતા અપેક્ષિત ગુણોની સમજૂતી આપો.
- (2) નામાના મૂળતત્ત્વોના વર્ગખંડના હેતુઓ જણાવી તેનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો. નામાનાં મૂળતત્ત્વોના વર્ગખંડની જરૂરિયાત જણાવો.

અથવા

(1) નામાના મૂળતત્ત્વોના શિક્ષકની લાયકાત અને તાલીમ વિષે જણાવો. નામાના મૂળતત્ત્વોના શિક્ષક પાસે રાખવામાં આવતા અપેક્ષિત કૌશલ્યો સમજાવો.

(2) નામા મંડળની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ જણાવો અને નામાનાં વિષયના મંડળનું મહત્ત્વ જણાવો.

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો :

(1) નામાનાં ખંડની કોઈ બે પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.

(2) નામાનાં ખૂણામાં (કોર્નરમાં) મૂકી શકાય તેવી કોઈ બે વિગત જણાવો.

(3) નામા મંડળનો હેતુ જણાવો.

(4) શાળાના સામાયિકમાં રાખવામાં આવતી કોઈ બે વિગત જણાવો.

(5) નામામાં ઉપયોગી આધુનિક સોફ્ટવેર જણાવો.

3. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો :

(1) નામાનાં પાઠ્યપુસ્તકના મૂલ્યાંકન માપદંડની સમજૂતી રજૂ કરો.

(2) નામાનાં મૂળતત્ત્વોનાં ધોરણ-11ના વર્તમાન પાઠ્યપુસ્તકની વિશેષતાઓ અને ખામીઓ જણાવો.

અથવા

(1) પાઠ્યપુસ્તક રચનાના હેતુઓ અને મહત્ત્વ જણાવો.

(2) પાઠ્યપુસ્તક કેવું હોવું જોઈએ ? આદર્શ પાઠ્યપુસ્તકનાં લક્ષણો વિશે વિગતવાર સમજૂતી રજૂ કરો.

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો :

(1) શિક્ષક માટે પાઠ્યપુસ્તકના બે ઉપયોગ જણાવો.

(2) નામાનાં વિદ્યાર્થી માટે સામયિકોની ઉપયોગિતા જણાવો.

(3) પાઠ્યપુસ્તકની બે મર્યાદા જણાવો.

(4) વર્તમાન ધોરણ-12ના નામાનાં પાઠ્યપુસ્તકની કોઈ બે વિશેષતા જણાવો.

(5) નામાના વિષયમાં ધોરણ 11ના વિદ્યાર્થીને ઉપયોગી કોઈ બે સંદર્ભ પુસ્તક જણાવો.

(6) નામાના વિષયને લગતા કોઈ બે સામયિકો જણાવો.

4. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો :

(1) નીચેના વ્યવહારો પરથી શ્રી સોનલ ટ્રેડર્સના ચોપડે રોકડ અને બેંક ખાનાવાળો રોકડમેળ તૈયાર કરો :

7

- 2015 જાન્યુ, 1 શરૂઆતની રોકડસિલક ₹ 2,500; શરૂઆતનો બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ ₹ 750
- 3 ₹ 4,000 નો માલ 10% વેપારી વટાવે જુલીને રોકડેથી વેચ્યો.
- 5 ₹ 1,500 બેંકમાં ભર્યા.
- 6 ₹ 1,000 નો માલ સબીહાને વેચ્યો, જેની સામે સબીહાએ રકમ ચેકથી તરત જ ચૂકવી આપી. જે બેંકમાં ભરી.
- 8 ₹ 1,000 નું ફર્નિચર ખરીદ્યું અને રકમ તરત જ ચેકથી ચૂકવી આપી.
- 9 વંદના પાસેથી ₹ 1,500 નો ચેક મળ્યો, જે રાધિકાને વેચાણશેરો કરી આપ્યો.
- 13 નિહારને ₹ 3,000 નો માલ વેચ્યો, જેની સામે 50 ટકા રકમ રોકડેથી અને બાકીની રકમ ચેકથી નિહારે તરત જ ચૂકવી આપી. ચેક તરત જ બેંકમાં ભર્યો.
- 15 ₹ 3,000 નો માલ ધારા પાસેથી ખરીદ્યો અને રકમ તરત જ રોકડમાં ચૂકવી આપી.
- 18 પગારના ₹ 500 અને દલાલીના ₹ 250 રોકડેથી ચૂકવી આપ્યા.
- 22 બેન્કમાંથી ₹ 500 વીજળી બીલના ચૂકવવા માટે ઉપાડ્યા.
- 23 વીજળી બીલ ચૂકવી આપ્યું.
- 25 રેખાને ₹ 700 નો માલ વેચ્યો, જેની સામે તેને જરૂરી રકમનો ચેક આપ્યો. આ ચેક તરત જ બેંકમાં ભર્યો.
- 27 રેખાને આપેલા ચેક નકરાયાની જાણ આપણને બેન્કે કરી.
- 28 બેંકે આપણા ખાતે ઓવરડ્રાફ્ટના વ્યાજના ₹ 50 ઉધાર્યા છે, તેની જાણ બેન્ક એડવાર્ટીસ દ્વારા આપણને મળી.

(2) (i) ટૂંકનોંધ લખો : માલ-મિલકત નિકાલ ખાતું

3

(ii) નીચેના વ્યવહારોની પેઢીના વિસર્જનના સંજોગોમાં થતી આમનોંધ લખો.

4

- વિસર્જન સમયે પેઢીની કુલ મિલકતો ₹ 4,00,000 છે. જે પૈકી 40% ચાલુ મિલકતો છે. જેમાં રોકડનો ₹ 20,000નો સમાવેશ થાય છે. સ્થિર મિલકતોના 120% રકમ ઉપજી, જ્યારે ચાલુ મિલકતોની 80% રકમ ઉપજી.
- આવકવેરાની જવાબદારી ₹ 30,000 ચૂકવવાની થઈ. જે ચોપડે નોંધેલ નથી. જે ચૂકવી આપી.

અથવા

- (1) નીચેના હિસાબી ખ્યાલ ટૂંકમાં સમજાવો : 3
- (i) દૂરદર્શિતા કે ડહાપણનો ખ્યાલ 2
- (ii) નાણાકીય માપનો ખ્યાલ 2
- (iii) ચાલુ પેઢીની ધારણાનો ખ્યાલ 3
- (2) (i) ગુણોત્તર એટલે શું ? ગુણોત્તર વિશ્લેષણના હેતુઓ જણાવો.
- (ii) શાહ લિમિટેડની નીચે આપેલી વિગતોના આધારે સ્ટોક ઉથલો (સ્ટોક ચલન દર) ગણો.

• વેચાણ	30,00,000
• આખરનો સ્ટોક	2,50,000
• શરૂનો સ્ટોક	3,50,000
• ખરીદી	12,00,000
• કાચા નફાનો દર	30%

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : 3

- (1) દેવાદારોના ઉથલાનું સૂત્ર જણાવો.
- (2) રોકડમેળમાં જમા-ખર્ચા વ્યવહાર ક્યારે થાય છે ?
- (3) 'મહત્વતાનો ખ્યાલ' નું ઉદાહરણ આપો.
- (4) તરલતાના ગુણોત્તર જણાવો.
- (5) મરજીયાત વિસર્જન એટલે શું ?

Seat No.: _____

MS-101

March-2019

B.Ed., Sem.-IV

**B-111 : Accountancy
(New)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Write answer in about 500 words for the following questions : **14**

- (1) Explain the correlation of accountancy with O.C.M. and Mathematics. Also explain the use of accountancy in day to day life with an example.
- (2) Which teaching aid will you use as an accountancy teacher to make the subject more interesting ? Explain with example.

OR

- (1) Clarify the concept of correlation. State the importance of correlation. Write the characteristics of a good correlation.
- (2) State the importance of teaching aids. Explain with an example how the Internet can be used effectively in accountancy subject.

(B) Answer any four questions in brief : **4**

- (1) What is correlation ?
- (2) State any four teaching aid useful in accountancy.
- (3) State the educational usefulness of computer.
- (4) State the educational usefulness of projector.
- (5) Give an example of the correlation of accountancy with economics.
- (6) Give an example of charts which can be prepared in Std. 11 & Std.12 accountancy.

2. (A) Write answer in about 500 words for the following questions : **14**

- (1) Explain the expected qualities which are expected from the accountancy teacher in higher secondary school.
- (2) State the objectives & importance of accountancy room. State the needs of accountancy room.

OR

5

(1) Explain about the educational qualification and training of the accountancy teacher. Explain the skills which are expected from the accountancy teacher.

(2) State the different activities of accountancy club and state the importance of accountancy club.

(B) Answer any **three** questions in brief :

3

(1) State any two activities of accountancy room.

(2) Write names any two things which can be put in accountancy corner.

(3) State the objective of accountancy club.

(4) Write names of any two things which can be there in school magazine.

(5) Write latest software's of accountancy.

3. (A) Write answer in about **500** words for the following questions :

14

(1) Explain the criteria of evaluation of text book of accountancy.

(2) State the peculiarity and defects of present text book of std. 11 accountancy.

OR

(1) Write the objectives and importance of textbook formation.

(2) How should be the text-book ? Explain in detail the characteristics of an ideal text book.

(B) Answer any **four** questions in brief :

4

(1) State two uses of textbook for the teachers.

(2) State the usefulness of magazine for the student of accountancy subject.

(3) State the limitations of textbook. (any two)

(4) State any two advantages of present Std.12 textbook of accountancy.

(5) State any two reference books of accountancy which are useful for the students of Std-11.

(6) State any two magazines related to accountancy subject.

4. (A) Write answer in about 500 words for the following questions :

7

(1) From the following transaction, prepare cash and bank columnar cash book in the books of Sonal Traders :

- 2015 Jan. 1 Opening cash balance ₹ 2500, Opening bank overdraft ₹ 750
3 Goods of ₹ 4000 sold to Julee at 10% trade discount for cash.
5 ₹ 1500 deposited in the bank.
6 Goods of ₹ 1000 sold to Sabiha. Sabiha paid the amount immediately by cheque which is deposited in the bank.
8 Furniture of ₹ 1000 purchased and the amount is immediately paid by cheque.
9 Cheque of ₹ 1500 received from Vandna, which is endorsed in favour of Radhika.
13 Goods of ₹ 3000 sold to Nihar. Nihar has paid half of the amount by cash and remaining amount is paid by cheque which is immediately deposited in the bank.
15 Goods of ₹ 3000 purchased from Dhara and amount is immediately paid by cash.
18 Salary of ₹ 500 and brokerage of ₹ 250 are paid by cash.
22 ₹ 500 withdrawn from the bank for the payment of the electricity bill.
23 Electricity bill paid.
25 Goods of ₹ 700 sold to Rekha for which he issued a cheque of the necessary amount, which is immediately deposited in the bank.
27 Bank informed that cheque issued by Rekha is dishonoured.
28 Bank debited ₹ 50 to our account for interest on overdraft and it is informed to us through bank advice.

(2) (i) Write short note : Realisation Account

3

(ii) Pass journal entries for the following transaction of firm in the case of firm's dissolution.

4

- At the time of dissolution total assets of the firm are of ₹ 4,00,000. Out of that 40% are current assets. Where cash is included of ₹ 20,000. 120% of fixed assets are realised. 80% are realised from current assets.
- Income tax liability is now payable ₹ 30,000. It is not recorded in the books, which is paid.

OR

(1) Explain the following accounting concepts in brief.

(i) Prudence concept

(ii) Money Measurement Concept

(iii) Going concern concept

(2) (i) Define Ratio. Write the objectives of Ratio Analysis.

(ii) From the following Information of Shah Limited, calculate stock turnover ratio.

• Sales	30,00,000
• Closing stock	2,50,000
• Opening Stock	3,50,000
• Purchases	12,00,000
• Gross Profit Rate	30%

(B) Answer any Three questions in brief.

(1) Write formula of debtor's turnover.

(2) When contra entry occurs in cash book ?

(3) Give an example of Materiality Concept.

(4) State the liquidity ratio.

(5) What is voluntary dissolution ?

3

2

2

3

4

3